

JOSIP GLAURDIĆ, EKSPERT ZA BREXIT

Dino Brumec

Josip Glaurdić profesor je političkih znanosti na sveučilištu u Luxembourg. Prije toga dugi niz godina bio je na britanskom Cambridgeu. U to je vrijeme vrlo dobro shvatio koliko je Brexit važan za tamošnji život. Za Večernji list objasnio je kako su na cjelokupni proces reagirale političke elite, u obje najveće stranke, koji su mogući scenariji u bliskoj budućnosti te kako je tamošnja javnost reagirala na procese.

Je li Brexit najveći potres u britanskoj politici nakon Drugog svjetskog rata? Kako je došlo do ovakvog razmimoilaženja političkih elita u tome kako bi ovaj izlazak trebao izgledati?

Brexit je svakako najveći potres u britanskoj politici nakon Drugog svjetskog rata. Veći i od Sueske krize i od drugog rata u Iraku. Korijeni nesposobnosti britanske političke elite da Brexit izvede na način koji bi ispunio želje glasačkog tijela izglasane na referendumu, a da pritom ne počini nacionalni gospodarski i politički harakiri jako su duboki. U pitanju su dobrih tri do četiri desetljeća medijske harange protiv europskih integracija koje su bile dežurni krivac za niz domaćih političkih promašaja. Na toj harangi odgojeno je nekoliko generacija i glasača i političkih lidera. Brexit ih je konačno suočio sa stvarnim posljedicama njihove kampanje. Jednostavno rečeno, "having your cake, and eating it", riječima jednog od glavnih zagovornika Brexita Borisa Johnsona, ili po naški "imati i ovce i novce", nije moguće. Britanska politička elita zadnje dvije i pol godine udara glavom u zid pokušavajući dobiti baš to – i ovce i novce.

Koji su, po vama, najizgledniji scenariji za izlazak? Je li to sad već sigurno izlazak bez dogovora?

Još uvijek je baš sve moguće, osim – naravno – prihvaćanja sporazuma Therese May. Najvjerojatnija je nekakva odgoda Brexita jer mi se čini da jedino takvo što ima šansu dobiti podršku u parlamentu. Ali u neko dogledno vrijeme moguć je i drugi referendum, bas kao i izlazak iz EU bez dogovora, odnosno uz nekakav minimalni dogovor o suradnji u najkritičnijim područjima.

Koliko bi po vama najviše mogla trajati ta odgoda Brexita?

U pitanju su mjeseci, ne godine.

"CORBYN BI HTIO ISKORISTITI KAOS BREXITA KAKO BI IMPLEMENTIRAO SVOJ EKONOMSKI RADIKALIZAM"

BRITANIJA JE BIVŠI
IMPERIJ NA RUBU
GLOBALNIH TOKOVA

"Za divno čudo, EU se pokazala ne samo kao racionalan već i kao pouzdan, sposoban i ujedinjen akter", kaže **dugogodišnji profesor s Cambridgea**

SVE JE MOGUĆE U NAREDNIM DANIMA "Još uvijek je baš sve moguće, osim prihvaćanja sporazuma Therese May. Najvjerojatnija je nekakva odgoda Brexita jer mi se čini da jedino takvo što ima šansu dobiti podršku u parlamentu. Ali u neko dogledno vrijeme moguć je i drugi referendum, bas kao i izlazak iz EU bez dogovora, odnosno uz nekakav minimalni dogovor o suradnji u najkritičnijim područjima", objašnjava profesor Josip Glaurdić

PITANJE NOVOG REFERENDUMA

“May isključuje mogućnost novog referenduma jer ga isključuje i golema većina njezinih glasača. Mogući novi referendum ne bi imao isto pitanje kao i prošli, već bi bilo dano nekoliko opcija koje bi se mogle rangirati: izlazak iz EU bez dogovora, izlazak uz sporazum Theresa May, izlazak sa sporazumom poput norveškog i ostanak u EU” kaže Glaurdić

Kada bi po vama najranije mogao doći novi referendum i za što ga May trenutačno potpuno isključuje? Što ako se ponovno izglasa izlazak iz EU, jer ankete sada pokazuju da su obje opcije potpuno izjednačene?

I ovdje su u pitanju mjeseci, a ne godine ili tjedni. May ga isključuje jer ga isključuje i ogromna većina glasača Konzervativne stranke. U tome ona poprilično vjerno prati svoje biračko tijelo. Mogući novi referendum sigurno ne bi imao isto pitanje kao i prošli, već bi bilo dano nekoliko opcija koje bi glasači mogli rangirati. Na primjer, izlazak iz EU bez dogovora, izlazak uz sporazum Theresa May, izlazak sa sporazumom poput norveškog i ostanak u EU. Problem s takvim referendumom je što je rezultate ponekad moguće interpretirati na nekoliko načina, pogotovo kada je biračko tijelo podijeljeno u nekoliko grupacija.

Kako biste prokomentirali Theresa May i Jeremyja Corbyna kao lidere? Odmah nakon glasanja o povjerenju, davali su do znanja da baš i ne žele razgovarati jedno s drugim.

Ni Theresa May ni Jeremy Corbyn ne zaslužuju pozicije koje imaju. Ogroman razlog zašto se Britanija nalazi tu gdje se nalazi leži u činjenici da se i ona i on vode svojim osobnim interesima za očuvanjem na čelu svojih stranaka i na čelu vlade, a ne nacionalnim interesom. To nisu osobine pravih lidera, svakako ne lidera kakvi su u ovom trenutku potrebni Britaniji. Theresa May izgleda još nije shvatila da tvrdo brexitovsko krilo stranke vodi i nju i Konzervativnu stranku i Britaniju u propast, kao i da ne postoji baš nikakav razuman kompromis koji bi ih zadovoljilo. Dok Jeremy Corbyn potpuno krivo čita raspoloženje većine britanskih glasača, kao i ogromne većine glasača laburista, za koje je upravo Brexit događaj koji će definirati politički krajobraz za idućih nekoliko generacija. On umjesto toga zaziva “ekonomski radikalne laburiste”. Ponekad mi se čini da bi on najradije iskoristio kaos tvrdog Brexita da ugrabi premijersko mjesto i implementira svoju preferiranu gospodarsku politiku. Mislite li da su građani Britanije, povijesno i šire gledano

navikli na dobre političke elite, precijenili svoje lidere u ovom slučaju? I Camerona, i May, i Corbyna. Britanski glasači već jedno dulje vrijeme nemaju povjerenja u svoje lidere. Blair ih je lažima uveo u rat u Iraku. Liberal Nick Clegg lagao im je o politici svoje stranke u visokom obrazovanju. A o Cameronu i May da ne govorimo. Ono što je mene više od svega iznenadilo jest potpuna nesposobnost i nesnalaženje britanske državne administracije, pogotovo kad su u pitanju međunarodni odnosi. Možda je jednostavno u pitanju monumentalnost zadatka koji je pred njih postavljen, odnosno njegova neostvarivost. Ali to je ono što je za mene bio veći šok od bilo kojih poteza nesretnih političara.

Kako vidite UK za deset godina? Tko će biti njome zadovoljniji, tvrdi brexitovci ili oni koji su se stalno zalagali za ostanak u EU? Nemoguće je predvidjeti idućih tjedan dana, a kamoli deset godina. Sve će ovisiti o prirodi Brexita i njegovim posljedicama i za Britaniju i za Europsku uniju. Kao i o sposobnosti obje strane da se nose s gospodarskom krizom koja će nam prije ili poslije pokucati na vrata.

Nemojmo zaboraviti da Britanija zapravo kroz čitavo dvadeseto i dvadeset i prvo stoljeće prolazi kroz proces prilagodbe gubitku imperija i svodenju na mjeru koja joj i pripada u globalnom političkom sustavu. Brexit je taj proces samo ubrzao. Gubitkom strateške pozicije mosta između SAD-a u Europe, gubitkom svih benefita u međunarodnoj trgovini koje donosi članstvo u Europskoj uniji, Britanija postaje svoja najgora moguća verzija: država srednjeg ranga na rubu kontinentalnih i globalnih tokova, rastrgana teškim unutarnjim konfliktima koji bi lako mogli dovesti do njezina raspada.

Je li se EU pokazala kao pretvrd i nefleksibilan partner Britancima u ovom procesu izlaska? Ili kao racionalan akter?

Europska unija se, za divno čudo, pokazala ne samo kao racionalan već i kao pouzdan, sposoban i ujedinen akter. U svakom trenutku pregovora, pregovaračka administracija bila je brza i sposobnija od britanske. A zemlje članice pokazale su zavidnu dozu racionalnog jedinstva. Pregovori su tekli kako su tekli najvećim dijelom zbog takozvanih crvenih linija koje je ustanovila Theresa May i koje su odredile prirodu konačnog dogovora. Dakle, količina fleksibilnosti bila je zadana njezinim unutarstranačkim problemima i ciljevima. Naravno, još veći izazovi za EU tek slijede i bit će potrebno jako puno dobre političke volje i inovativnosti unutar Europske unije kako bi se prevladali šokovi mogućeg tvrdog Brexita, jer ti šokovi neće biti ravnomjerno raspodijeljeni. Ipak, ono što smo do sada vidjeli daje nadu da će se ti problemi prebroditi na razuman način.

1

NA HARANGI PROTIV EU ODGOJENO JE NEKOLIKO GENERACIJA I GLASAČA I POLITIČKIH LIDERA U BRITANJI

2

POLITIČKA ELITA ZADNJE DVIJE I POL GODINE UDARA GLAVOM U ZID

3

BRITANSKI GLASAČI VEĆ JEDNO DULJE VRIJEME NEMAJU POVJERENJA U SVOJE LIDERE, ZBOG LAŽI SA SVIH STRANA

4

NI THERESA MAY NI JEREMY CORBYN NE ZASLUŽUJU POZICIJE KOJE IMAJU

PRATITE U VEČERNJEM LISTU

MENTORSTVO KAO OBLIK NETWORKINGA MEĐU ŽENAMA

Jedini projekt u Hrvatskoj koji **podizhe svijest žena o važnosti ženskoga mentoriranja**

DRAGE ČITATELJICE, PRIJAVITE SE i učite od uspješnih poslovnih žena! Kratko obrazložite zašto baš vi zaslužujete tu priliku.

MENTORICE:

- Andrea **Borošić** / Barbara **Mesić** / Draženka **Andrašek** / Eva **Horvat** / Helena **Schmidt** / Iva **Belé** / Ivana **Marković** / Martina **Bienenfeld** / Marija **Klaić** / Nataša **Novaković** / Sanja **Varlaj** / Snježana **Bahtijari** / Tamara **Šušanj Šulentić** / Tanja **Pureta** / Violeta **Colić**

Prijave i više informacija na: vecernji.hr/mentorstvo-medju-zenama

